

Forfatter: Wied, Gustav

Titel: EN BOHEME

Citation: Wied, Gustav: "EN BOHEME", i Wied, Gustav: *Menneskenes Børn. Silhuetter. 1966*, udg. af Villadsen ; Christensen , Rosenkilde og Bagger, 1966-, s. 167. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-wied02val-shoot-workid69749/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Menneskenes Børn. Silhuetter. 1966

EN „BOHÉME“

Det regnede saa velsignet mildt og lige ned, at jeg havde taget min støvede og vintertørre Palme og sat den ud paa Stenbroen udenfor Gangdøren.

Det var saadan en rigtig delikat Foraarsregn, der fyldte Luften med Duft af trasket Træ og fugtigt Løv, af knoppede Blomster og spirende Græs og mørkebrun, dampende Muldjord.

Time efter Time havde det regnet; men ligerneget Vand var der at se paa Vejene og i Havens Gange, saa tørstig var Jorden.

Da Klokken blev syv, rejste jeg mig fra mit Skrivebord for at gaa ud og hente Planten, der nu havde staaet og gasset sig i dette friske, dryssende Styrtebad siden Middag. Jeg glædede mig ligefrem til at faa den ind igen, for at den kunde bringe noget af Regnens grødefulde Vellugt med sig ind i Stuen.

Jeg gik ind igennem Entreen og aabnede Døren til Trappegangen. Saa standsede jeg, thi ude paa Stentrinet foran Gangdøren sad en sær, sammensunken Skikkelse. Jeg kunde kun se dens Ryg, der dannede en Bue, og saa dens Hoved, der var bøjet forover ned mod Brystet. Paa Hovedet sad en lysebrun, falmet Kasket af grov Filt, og langs Kasketranden fornedet stak der frem en Krans af hvide Haar, der hang helt ned over Frakkekraven.

Han sad vist og sov, den gamle Ka'l, thi Døren havde knirket, da jeg lukkede den op, men han havde ikke rørt sig.

Jeg listede mig tæt hen til ham og bøjede mig frem over hans Skuldre.

— Jo—o, han sov!

Jeg kiggede ned paa ham:

Det var et gammelt, gammelt Ansigt, rynket og indfaldent, men med denne klare, lyse, skærtrødmende Teint, som man undertiden kan træffe hos barnlige og letlevende Mænd og Kvinder.

Han sad lidt paa skraa og støttede den ene Skulder til Dørkarmen. Benene var højet op mod Hagen, og han sad med Hænderne foldede under Knæene. Munden stod halvt aaben, en lille fin Mund med blege, smalle Læber; og han trak Vejret jævnt og frygt og roligt, som sad han hjemme i Kakkellovnskrøgen i sin Bedstemoders Lænestol.

Jeg bestemte mig til at lade ham sove videre. Jeg syntes, jeg kunde se paa ham, at han sad og havde det saa rart og rigtig nød sin Søvn. Ikke just fordi han var træt og udaset, men fordi det ligefrem var ham en Fornøjelse at sidde i Regnvejret paa en Trappesten og sove med Hovedet op ad en Dørstolpe. Og saa var han jo ogsaa krøbet saa langt ind under Tagskægget, at kun hans Støvlesnuder ragede ud i Regnen.

Jeg vilde altsaa liste mig ind igen; men idet jeg bøjede mig tilbage fra ham, kom jeg til at puffe ham i Ryggen med mit ene Knæ.

Han vaagnede og vendte smilende Ansigtet op imod mig.

— Jeg har nok sovet? sagde han og gned sine Øjne. — Undskyld, hvis Herren skal ud, men nu skal jeg rejse mig!

— Tak, Tak! sagde jeg — det behøves ikke!

— Jamen jeg skal jo op alligevel, jeg har skam ikke Tid til at sidde hér og drive! — — Det bli'r nok det værste! vedblev han, idet han gjorde et forgæves Forsøg paa at rejse sig. — Aa, vil Herren ikke holde den? bad han saa og rakte op mod mig en Violin, der sad nede i en Bælg, syet af et hvidbroget Kalveskind. Jeg havde ikke lagt Mærke til den før, da han omhyggelig havde gemt den inde under sin Frakke.

Jeg tog Violinen, og den gamle kom paa Benene ved at hage sig fast i Dørkarmen og rejse sig paa den Maade.

— Maa jeg ikke hjælpe?

— Tak, smilede han — nu er jeg oppe!

Han havde nogle store, lyseblaa, klare Øjne, der saa' ud som det bare Solskin og Ubekymrethed — den Siags Øjne, som man finder hos glade, legende Børn.

Saa tog han et Par Skridt frem, og jeg saa' nu, at han ikke kunde flytte Fødderne mere end et godt Kvarter fra hinanden. Og saa var han saa „kalveknæet“, at der paa den indvendige Side af Benklæderne oppe ved Knæene var paasyet to aflange Stykker Læder, der tjente som Slidepuder.

— Ja, jeg er jo noget daarlig til Bens! sagde han, da han bemærkede mit Blik. — Og jeg har gaaet hertil lige fra Koster, og nu er Benene vel osse blevet lidt stive af den vaade Trappe.

— Vil De ikke ind i Stuen? spurgte jeg — og sidde lidt ned i en Stol?

— Jo Tak! nikkede han, og hans Øjne lyste taknemmeligt — jo Tak, saa kan jeg jo osse faa tørret Vennen dér lidt af, om han skuide ha' ta'et Fugt af Regnen.

— Værs'god! sagde jeg og lukkede Døren op for Manden. — Vil De ta' Violinen? Jeg skal ha' hentet en Blomst ind, som staar derude.

Den gamle løftede langsomt det ene Ben op paa Trappestenen; derpaa tog han fat i Dørstolpen og trak det andet op bagefter.

— Trapper og saadan noget, sagde han — det er jo det vanskeligste for mig!

— Jeg kan ikke forstaa, at De har kunnet gaa de fem Fjerdingvej fra Koster.

— Aa, det er Smaating, naar det gaar ud ad den *lige* Vej! Saa tog han Violinen fra mig og spurgte:

— Er det dér inde?

— Ja, sagde jeg — Værelset til højre.

Og han slæbte Fødderne over Dørtærskelen og gik ind.

Da jeg et Øjeblik efter kom ind med min Palme, sad han paa Chaiselonguen og havde taget Violinen ud af Bælgen og tørrede den af med et rødbrøget Lommeterklæde.

— Den har vel ingen Skade lidt? spurgte jeg.

— Næ—i, den er bare bleven lidt vaad paa Halsen. Næ—æ—i, ham maa jeg sgu sørge for frem for mig sæl! vedblev han — for gik *han* hen og kom no'et til, saa kunde

jeg nok li'saagodt sige adjøs med det samme! — — Det var ellers en rar Plante, De har dér!

— Ja—a, sagde jeg og stillede Planten hen paa Bordet foran Vinduet — og se, hvor frisk den er blevet af Regnen!

— Ja—a, nikkede han og tog et Stykke Harpiks op af Vestelommen og gav sig til at stryge Violinbuen med det — vi kryer jo allesammen til, naar vi kommer ud i Naturen.

Jeg satte mig nu paa Stolen ved Skrivebordet, saaledes at jeg havde den gamle lige overfor mig.

Han stak Violinen fast op mellem Bryst og Hage og gav sig til at afstemme Strængene. Det ene Ben havde han, Guderne maa vide hvordan! faaet slaaet op over det andet, og jeg kunde se hans hvide Uldstrømper mellem de noget korte Benklæder og Snøreskoene.

— Kender De noget til den ny Fuldmægtig inde hos Borgmesteren?

— Nej.

— Ja for den gamle, han ha'de jeg det saa nemt med. Spil De bare væk, Konradsen! sagde han altid, saa snart han saa' mig; men de yngre er jo immer skrapper, straks de kommer i Stillingen.

— Skal De da ha' Tilladelse til at spille inde i Byen?

— Ja, bevares vel, det skal jeg rigtignok! og hos Sognefogderne paa Llandet; men det lader jeg det gerne slæbe a' med.

Nu begyndte han at spille. Han slog Takt med Foden i Gulvet og bevægede Overkroppen rundt næsten i en Cirkel.

Det var Melodien til To Drosler sad paa Bøgekvist, han spillede. Han lukkede Øjnene og vuggede ganske lidt med Hovedet og satte mange sælsomme Tremulanter og Snirkler paa sit Spil.

Nu kunde jeg ret ta' ham i Øjesyn:

Han havde langt, blødt, hvidt Haar, der var strøget glat op over Issen og hang ham ned i Nakken. Panden var høj og uden Rynker, Næsen stor og noget krummet, og Øjenbryn og Øjenvipper var tætte og mørke, næsten sorte. Og nu, han spillede, kom der en fin Rødme paa hans Kinder og et lille betaget Smil om hans Læber.

Jeg vilde ønske, jeg havde haft en Tegner i Stuen, eller bare et Fotografapparat.

— Tror De, jeg kan naa ud til Klinten i Morgen? spurgte han og holdt inde med Musikken.

— Der er tre Mil ud, sagde jeg og saa' ned paa hans Fødder.

— Ja— a, det er der jo! — — Næ—i, jeg maa nok ta' to Dage til det. Jeg skal jo ogsaa bierfidle lidt for Bønderne paa Vejen.

— Hvor er De egentlig fra? spurgte jeg.

— Jeg er fra Valby; dér bor jeg inde om Vinteren. Men saasnart Søndermarken begynder at grønnes, saa maa jeg af Sted. Saa putter jeg Kristoffer i Posen, og saa stikker vi a'.

Han klappede Violinen, nikkede ned til den og gjorde nogle Strøg med Buen.

— Der er især ét Træ, som jeg holder mig til, — vedblev han — det staa'r lige i Hegnet mod Sydost ud mod Carlsbergvejen, og naar *det* begynder at titte grønt mellem de andre, saa faar jeg straks saadan en underlig Krivlen i Benene.

Han gjorde igen nogle Strøg over Strængene og slog nogle Takter med Foden. Og saa satte han pludselig i med en fejende Vals eller Hopsa, hvad det nu var. Han snublede tit i Takten og spillede falsk; men Ild var der i ham.

— Ja, nu er En jo lidt makulert haade foroven og forneden, begyndte han igen, da Dansen var spillet tilende — det er siden min Sygdom her forgangen Aar. Og Konen, jeg bor hos derinde i Valby, prækede og gjorde et Væsen for at faa mig til at blive hjemme. Men li'e meget hjalp det sgu! Kristoffer og jeg, vi er ikke saadan at hoide paa, naar Viben han skryler i Engene!

Han satte igen Violinen op under Hagen og strøg nogle enkelte Toner ud. Nu vedblev han næsten uafbrudt at ledsage sin Tale med Brudstykker og Stumper af Viser og Danse.

— Mon gamle Madam Andersen har Spisehus deroppe endnu?

— Det véd jeg skam ikke.

— Ja for der plejer jeg og bo, naar jeg kommer hertil. Det er nu fem Aar siden, jeg var her sidst, og ha'de det ikke været for Klintens Skyld, saa tror jeg saamen, jeg ha'de ladet mig nøje med Fyn og Jylland iaar; for det er jo en svær Omvej, dette hér.

— Skal De da ogsaa til Fyn og Jylland?

— Ja, der er jo Sommermarked i Svendborg den niende i næste Maaned! Og saa gaar jeg over Odense til Frederits og saa videre nordpaa. Og saa plejer jeg at sejle med „Balder“ hjem fra Frederikshavn først i Oktober Maaned. — — Aa, jeg faar jo gerne Lov a' Kaptajnen at løbe gratis med, endte han — ellers gik jeg vel Vejen tilbage igen lidt tidligere.

— Gaar De altid?

— Nej, ak nej! jeg kører saamen li'saa tit med Bønderne! de kender mig jo paa alle de Steder, hvor jeg kommer.

— Kører De aldrig med Jærnbanen?

— Nej, det nymodens Krammeri skætter jeg ikke om! Jeg har gjort det én Gang fra Odense til Nyborg, men saa kom vi ud a' Sporet med Lokometiven, og saa skal jeg vist ikke ha' mer a' det! — — Har De været i Skagen?

— Nej, desværre.

— Jo, for jeg har hørt, at der skal bo saa farlig med Malere og saadan no'et deroppe om Sommeren; og det er jo et velsignet Folkefærd til at gi' Penge ud, naar de har no'en. Kanske jeg kunde svippe dérop osse, nu jeg er i Gang med det?

— Ja—a, De kunde jo prøve.

— Véd Herren hva', sagde han saa pludselig og lagde Hovedet paa Siden og holdt op med at akkompagnere sig, og det var første Gang, jeg saa' en lille Sky i hans Øjne — — det er nu alligevel skidt at blive gammel! for sæl om man ho'lder Humøret, saa mærkes det dog altid i Lemmerne.

Jeg saa' uvilkaarlig ned paa hans stakkeis elendige Ben.

— Ja—a, sagde jeg — men De er jo ikke saa gammel.

— Naa ikke det! jeg er to og hal'fjerds!

— Hvad er De?

— To og hal'fjerds, gentog han og smilede ved min Overraskelse.

— Det skulde man ikke se paa Dem!

— Nej, lo han fornøjet — og ha'de jeg ikke de forbistrede Ben, saa vilde jeg saamen osse sæl være kababel til at bande paa, at det var Løgn.

— To og halvfjerds?

— Ja, og i de sidste syv og fyrretyve Aar har jeg vandret hver eneste Sommer. Jeg døjede jo meget med min Familie til og begynde med, for *spillet*, det har jeg jo altid; men de vilde jo ha' mig til et Haandværk. Og saa blev jeg da osse Skræder paa den Kondesjon, at de skulde gi' mig Kristoffer til Arv og Eje — for han har nemlig været Bedstefars før min Tid. Men da jeg havde faaet ham med Pose og det hele, saa stak jeg jo rigt'nok a' fra Mester og spillede til Dans og Maskerade i Ballen og Fønix, og hvor det kunde træffe sig. Men saa blev jeg jo osse ked a' det, og saa en Sommer begyndte jeg at vandre; og der er saamen ikke den Krog i Danmarks Rige, uden jeg har bierfidiet i den, naar jeg da ikke lige netop regner Bornholm med.

— Men tænker De dog ikke snart paa at holde op? spurgte jeg.

— Ok jo, det tænker jeg smen paa hvert Efteraar, naar jeg kommer hjem med „Balder“! Men jeg véd sgu ikke, hvad det er, for hvert Foraar, naar Træerne staar og vøjter med de grønne Kviste, saa maa vi herud! — Men nu er det vel bedst, at vi faar et Stykke! sagde han saa og satte Violinen i Stilling og spillede en Fædrelandssang: Danmarks dejligst Vang og Vænge.

— Véd Herren, hva' jeg tror? begyndte han saa igen — jeg tror, at no'en a' vi Mennesker, vi har saadan en Magt indeni vos, som vi ikke sæl kan gøre for; og den Magt maa vi lystre, ellers faar vi ingen Fred i Sjælen. Og hva' kan det nytte, at en anden én taer til Ordet og si'er: saadan og saadan skal Du være, og saadan og saadan skal Du gøre; gu'bevares, der er naturligvis dem, der kan bli'e det ene li'saagodt som det andet, men dem er der efter min Mening ikke mejet ved! og de kan jo sagtens si'e, at jeg skulde ha' ble'en siddende paa Skrædderbordet og tjent min Føde ved at lappe andre Folkses Bukser. Men la' dem om det, der har Blod til det, jeg formener dem det ikke! Men saa for-

langer jeg osse for min Del, at de skai la' mig gaa for den jeg er! — — Si'er Herren ikke det? sluttede han og saa' trohjertetspørgende over paa mig.

— Jo—o, naturligvis, sagde jeg — men de andre er dog paa en vis Maade de klogeste; de mener, at man gør bedst i at sikre sig lidt til sine gamle Dage.

— Ja, Herregud, saa la' *dem* om det, la' *dem* om det! sagde Spillemanden ivrig — men naar jeg nu finder Glæden ved at gaa rundt og spille „paa mine gamle Dage“, som Herren siger, og det er sgu dog Glæden, det kommer an paa!

— Jo—o, det er jo godt nok sagde jeg — men naar De nu bliver syg og ikke kan vandre rundt og spille mere?

— Ja, se det er netop derfor, at jeg længes saa styrtende efter Sommeren! nikkede den gamle alvorlig — derfor er det jo netop, at det krivler og kravler i mig derhjemme i Valby, naar Træerne tøver med at bli'e grønne! for jeg har jo alle mine Venner herude paa Landet, ser De; og jeg er saa hænge for, jeg skal ligge og dø fra dem derinde i min Seng om Vinteren, for saa kan de jo ikke forstaa, hvor jeg og Kristoffer bli'er a'.

— Vilde De da heller dø herude, mens De travede rundt?

— Javel vilde jeg rigtignok naturligvis det! sagde den gamle — for derinde, hvor alle disse Skrædere og Skomagere sidder og syr og syr og er nær ved at nappe Fingrene a' hverandre, naar de skal klippe Traaden over, dér er smen ingen, der vilde ta'e sig nær, om saadan en Landstryger som jeg gik hen og krepere! de vilde bare grave mig ned ude paa vestre Kirkegaard og saa la' mig ligge for den, jeg er! Men herude i den fri Natur, nikkede han og smilede fortrøstningsfuldt, har jeg mangan en god Ven baade blandt de voksne og Børnene, som vilde la' falde et venligt Ord om mig og plante en lille Blomst paa min Grav af og til, naar Sommeren meldte sig, og gamle Konradsen og hans Kristoffer laa og bierfidlede tre Alen under Jorden! — — Naa, men nu maa vi ha' en rask én og slutte med! afbrød han sig selv og borede Violinen op under Hagen. — Jeg maa jo i Byen og finde Madam Andersens Logihus!

— Hvormeget maa De nu gi' for at bo der? spurgte jeg.

— Aa, en hal'tredsindstyve Øre med Morgenkaffe.

— Tillader De, at jeg betaler det for Dem?

— Ja, det véd Gu' jeg gør, saa slipper jo jeg! smilede han og strøg løs paa en susende Wienervals. Denne Gang fløjtede han Takten til.

Da han var færdig, stoppede han „Kristoffer“ ned i Kalveskindsbælgen og knappede for den. Saa stemmede han begge Hænder mod Chaiselonguen og rejste sig.

— De Ben, de Ben! sagde han — havde jeg ikke dem, saa kunde jeg sagtens klare mig et hal'hundrede Aar endnu! — Naa, det *gaar* jo alligevel, tilføjede han — saalænge det da ikke er værre.

Han satte Kasketten paa, stak Kristoffer under venstre Arm og rakte mig sin højre Haand:

— Farvel, sagde han — og Tak for den Krone! Nu kan jeg jo ligge hos Madammen to Gange, hi, hi! — — Mon det regner endnu?

— Nej; kan De ikke se Solen derude over Fjorden?

— Jo, jo! sagde han — Du skønne Sol over Dannevang!

— Naa, farvel, farvel!

— Farvel, sagde jeg — og Tak for Besøget! Kommer De denne Vej tilbage, saa kig ind.

— Nej, *det* gør jeg ikke!

— Naa, De *gaar* syd om?

— Ja, for jeg kommer aldrig to Gange det samme Aar!

Jeg fulgte ham ud gennem Entreen og ud paa Trappegangen til Gadedøren. Og han skurede sig ned ad Trappen paa sine arme vanføre Ben, hvis Knæ berørte hinanden, for hvert Skridt han tog.

Da han var kommet udenfor paa Vejen, vendte han sig og saa' ud over Fjorden, hvor Solen gik ned og lagde en gyldenrød Glans over Himmel og Hav og de enkelte lette Skyer, der sejlede af Sted højt oppe. Og langs den vaade Vej stod Træer og Hække med skinnende grønne Blade og Skud efter Regnen.

Den gamle trak Vejret dybt og indsugede begærligt den friske, fugtige Luft, der var krydret af Duften af knappede

Blomster og spirende Korn og brunsort, dampende Muldjord.

Saa vendte han Ansigtet om mod mig og sagde — — og hans store lyseblaa Øjne straaede:

— Véd Herren hva? sagde han — jeg *kan* sgu ikke forstaa, at ikke alle Guds Skabninger vender rundt paa Landevejene i denne hér Tid!
